

Узагальнений бюлетень про стан поверхневих вод Житомирської області за III квартал 2018 року

Басейновим управлінням водних ресурсів річки Прип'ять забезпечено моніторинг якості поверхневих вод на 7 водосховищах, які є джерелами питного водопостачання та 3-х водних об'єктах рибогосподарського призначення. Крім цього проводились додаткові дослідження у надзвичайних ситуаціях річок Хомора та Случ.

За 9 місяців 2018 року забезпечено виконання планових показників Програми державного моніторингу поверхневих вод у повному обсязі та виконано 2715 аналізів, з яких:

1. За програмою державного моніторингу поверхневих вод:

- для визначення якості води за гідрохімічними показниками відібрано 60 проб і виконано 1680 аналізів;
- для визначення якості води за радіологічними показниками відібрано 18 проб.

2. Додаткові дослідження у надзвичайних ситуаціях:

- відібрано проб води та проведені гідрохімічні дослідження – 45 проб і виконано – 1035 аналізів.

Звіти та узагальнена інформація про гідрохімічний стан водних ресурсів області в установленому порядку надається:

- Держводагентству України;
- Міжрегіональному офісу захисних масивів дніпровських водосховищ;
- Регіональному офісу водних ресурсів річки Рось згідно з підписаним порядком взаємодії;
- Житомирській обласній державній адміністрації;
- Управлінню екології та природних ресурсів Житомирської ОДА;
- Органам виконавчої влади на місцях для прийняття відповідних рішень щодо покращення якісного стану поверхневих вод.

Проводиться наповнення програмної системи «Моніторинг та екологічна оцінка водних ресурсів України» результатами гідрохімічних та радіологічних вимірювань якісного стану поверхневих вод Житомирської області.

Характеристика гідрохімічного стану поверхневих вод

Результати гідрохімічних досліджень дають змогу виділити основні фактори, які вплинули на якісний стан води питних водосховищ області та водних об'єктів рибогосподарського призначення у III кварталі 2018 року, а саме:

- утримання високої температури повітря і води протягом усього кварталу;
- відсутність значних опадів, зниження водності річок;
- тривале накопичення донних відкладень у питних водосховищах;
- масове «цвітіння» води починаючи із липня місяця.

За результатами досліджень відмічається наступна тенденція щодо зміни якісного стану води питних водосховищ у порівняльних значеннях:

- з 2013-2017 роками – в річках Тетерів, Случ та Ірша погіршений стан за вмістом марганцю та заліза загального.

- з відповідним кварталом 2017 року - погіршений якісний стан води за вмістом марганцю в річці Ірша (Малинське водосховище).

Вміст розчиненого у воді кисню в поверхневих водах суббасейну Прип'яті знаходився на рівні 7,36-8,0 мгО₂/дм³ при нормі не нижче 4,0 мгО₂/дм³.

Характеристика якісного стану водних об'єктів у суббасейні Прип'яті порівняно з III кварталом 2017 року:

1. Новоград-Волинське водосховище на р.Случ, питний водозабір м.Новоград-Волинський. Якісний стан не погіршився, відмічається зниження вмісту марганцю з 0,099 до 0,06 мг/дм³, решта показників на рівні минулорічних значень.

2. р. Уж, питний водозабір м. Коростень. Якісний стан суттєвих змін не зазнає, фіксується незначний ріст органічного забруднення ХСК з 25,3 до 27,22 мгО/дм³, заліза загального з 0,33 до 0,46 мг/дм³ та зниження вмісту марганцю з 0,192 до 0,12 мг/дм³.

3. р. Уборть, 122 км.с. Рудня Хочинська, кордон з Білоруссю. Якісний стан погіршився, кольоровість води зросла з 123 до 179 градусів, підвищився вміст марганцю з 0,147 до 0,20 мг/дм³, а також фіксується ріст органічного забруднення ХСК з 35,0 до 36,94 мгО/дм³. Вміст заліза дещо знизився з 1,37 до 1,01 мг/дм³.

Вміст розчиненого у воді кисню в поверхневих водах суббасейну середнього Дніпра знаходився на рівні 7,92-9,53 мгО₂/дм³ при нормі не нижче 4,0 мгО₂/дм³.

Характеристика якісного стану водних об'єктів у суббасейні середнього Дніпра в межах Житомирської області порівняно з III кварталом 2017 року:

1. Водосховище «Відсічне» на р.Тетерів, питний водозабір м.Житомира. Якість води питного водосховища суттєвих змін не зазнає, визначається ріст марганцю з 0,057 до 0,064 мг/дм³, азоту амонійного з 0,22 до 0,43 мг/дм³, решта показників на рівні минулорічних значень.

2. Іршанське водосховище на р.Ірша, питний водозабір смт. Нова Борова.

Якісний стан не погіршений, фіксується лише ріст органічного забруднення ХСК з 32,6 до 42,4 мгО/дм³, зниження азоту амонійного з 0,33 до 0,16 мг/дм³, марганцю з 0,072 до 0,069 мг/дм³ і заліза загального з 0,33 до 0,28 мг/дм³.

3. Малинське водосховище на р.Ірша, питний водозабір м. Малина. Якісний стан питного водосховища характеризується як стабільний, фіксується зниження органічного забруднення ХСК з 32,9 до 30,76 мгО/дм³, ріст вмісту марганцю з 0,099 до 0,164 мг/дм³ та заліза загального з 0,27 до 0,291 мг/дм³.

4. Вознянське водосховище на р.Возня, питний водозабір м. Малина.

Якісний стан не погіршений, фіксується зниження вмісту марганцю з 0,136 до 0,120 мг/дм³, заліза загального з 0,721 до 0,483 мг/дм³ та ріст органічного забруднення ХСК з 32,4 до 35,6 мгО/дм³.

5. Бердичівське водосховище на р. Гнилоп'ять, питний водозабір м. Бердичева.

Якісний стан питного водосховища погіршився, фіксується ріст органічного забруднення ХСК з 59,9 до 60,32 мгО/дм³, заліза загального з 0,18 до 0,28 мг/дм³ та марганцю з 0,06 до 0,075 мг/дм³.

6. р. Роставиця, 71 км, смт.Ружин. Якість води не погіршилась, фіксується зниження вмісту марганцю з 0,208 до 0,18 мг/дм³, ріст органічного забруднення ХСК з 56,2 до 68,64 мгО/дм³, заліза загального з 0,22 до 0,391 мг/дм³, решта показників суттєвих змін не зазнають.

7. р.Тетерів, 175 км, м. Радомишль. Якісний стан покращився, відмічається зниження органічного забруднення ХСК з 44,0 до 28,0 мгО/дм³, азоту амонійного з 0,42 до 0,27 мг/дм³, решта показників на рівні минулорічних значень.

**Інформація про стан води питних водозаборів Житомирської області
за III квартал 2017- 2018 років**

Назва створу	Дата відбору	Температура, °С	Фактичні величини основних показників якості води					
			Розчинений кисень, мгО ₂ /дм ³	Кольоровість, °ПКШ	Амоній-іон, мг/дм ³	ХСК, мг/дм ³	Залізо заг., мг/дм ³	Марганець, мг/дм ³
Норматив	СанПіН № 4630-88 втратив чинність							
Суббасейн Прип'яті:								
р. Случ, 203 км, питний в/з м. Новоград - Волинський	середнє за III кв. 2017	21	8,24	33	0,24	27,30	0,25	0,099
	середнє за III кв. 2018	22	8,00	37	0,47	27,81	0,299	0,060
р. Уж, права притока р. Прип'ять, 172 км питний в/з м. Коростень	10.08.2017	23	7,68	40	0,15	25,3	0,33	0,192
	07.08.2018	24	7,68	40	0,22	27,22	0,46	0,12
<i>Рибогосподарські водойми:</i>								
р. Уборть, права притока р. Прип'ять, 120 км, с. Хочино, гребля, кордон з Білоруссю	10.08.2017	25	7,04	123	0,42	35,00	1,37	0,147
	07.08.2018	24	7,36	179	0,14	36,94	1,01	0,20
Суббасейн середнього Дніпра:								
р. Тетерів, права притока р. Дніпро, 259 км, питний в/з м. Житомир	середнє за III кв. 2017	21	8,59	33	0,22	34,74	0,22	0,057
	середнє за III кв. 2018	23	9,16	37	0,43	35,0	0,27	0,064
р. Ірша, ліва притока р. Тетерів, 93 км, Іршанське водосховище, питний в/з смт. Нова Борова	середнє за III кв. 2017	22	9,04	33	0,33	32,6	0,33	0,072
	середнє за III кв. 2018	24	9,53	30	0,16	42,4	0,28	0,069
р. Ірша, ліва притока р. Тетерів, 31 км від гирла питний в/з м. Малин	середнє за III кв. 2017	21	9,43	35	0,21	32,9	0,27	0,099
	середнє за III кв. 2018	22	9,48	38	0,21	30,76	0,291	0,164
р. Возня, права притока р. Ірша, 8 км, питний в/з м. Малин	середнє за III кв. 2017	21	8,85	45	0,27	32,4	0,721	0,136
	середнє за III кв. 2018	22	8,28	37	0,31	35,6	0,483	0,120
р. Гнилоп'ять, права притока р. Тетерів, 59 км, питний в/з м. Бердичів	15.08.2017	23	8,16	60	0,25	59,9	0,18	0,06
	27.08.2018	25	8,0	35	0,24	60,32	0,28	0,075
<i>Рибогосподарські водойми</i>								
р. Роставиця, ліва притока р. Рось, 71 км, м. Ружин, 2 км нижче міста	18.08.2017	24	7,32	50	0,27	56,2	0,22	0,208
	27.08.2018	26	8,96	35	0,27	68,64	0,391	0,18
р. Тетерів, 175 км, м. Радомишль, 1 км нижче міста вплив ВУВКГ	09.08.2017	24	8,64	35	0,42	44,0	0,24	0,1
	28.08.2018	23	7,92	35	0,27	28,0	0,264	0,09

Характеристика стану поверхневих вод у надзвичайних ситуаціях

У зв'язку із забрудненням річок Хомора та Случ на території Баранівського району БУВР Прип'яті продовжує здійснювати контроль за їх якісним станом від

кордону Хмельницької області до питного водозабору м.Новоград-Волинський Житомирської області.

За результатами проведених 18.09.2018 року досліджень на кордоні Хмельницької та Житомирської областей фіксується порушення кисневого режиму в р. Хомора, який при нормі не нижче $4,0 \text{ мгО}_2/\text{дм}^3$ становить $2,4 \text{ мгО}_2/\text{дм}^3$. І надалі зберігається високе органічне забруднення води в р. Хомора, про що свідчить показник БСК₅ (біохімічне споживання кисню), який становить $3,84\text{-}4,08 \text{ мгО}_2/\text{дм}^3$ при гранично-допустимій концентрації $3,0 \text{ мгО}_2/\text{дм}^3$, високий вміст марганцю $0,12\text{-}0,135 \text{ мг}/\text{дм}^3$ (ГДК -0,01) та заліза загального $0,437\text{-}0,483 \text{ мг}/\text{м}^3$ (ГДК-0,1). Максимальні значення цих показників визначались на кордоні Хмельницької та Житомирської областей, що свідчить про вплив на якісний стан р. Хомора з боку водокористувачів Хмельницької області.

В річці Случ, на відміну від попереднього дослідження (14.08.2018), відмічається ріст вмісту марганцю з $0,068\text{-}0,09$ до $0,09\text{-}0,14 \text{ мг}/\text{дм}^3$ та заліза з $0,299\text{-}0,322$ до $0,368\text{-}0,437 \text{ мг}/\text{дм}^3$. У створі № 3, р.Случ, м. Баранівка фіксується зниження розчиненого у воді кисню до критичних значень, а саме з $5,92$ до $4,0 \text{ мгО}_2/\text{дм}^3$.